

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

15.07.2022. Nr. 1-5/179

Tieslietu ministrijai
pasts@tm.gov.lv

**Ieslodzījuma vietu pārvaldes
priekšniekam D. Kaļinam**
pasts@ievp.gov.lv

Par ieslodzīto vakcināciju pret Covid-19 Rīgas Centrālcietumā

Tiesībsarga birojā, 2021.gada decembrī, pamatojoties uz saņemtajiem iesniegumiem, aktualizējās jautājums par vakcinācijas pret Covid-19 procesu Rīgas Centrālcietumā. Iesniegumos tika norādīts, ka Rīgas Centrālcietumā ir bijusi iespēja veikt vakcināciju pret Covid-19 tikai ar viena ražotāja “Janssen” vakcīnu, ieslodzītajiem nav bijusi iespēja līdzīgi kā tas ir sabiedrībā, izvēlēties cita ražotāja vakcīnas. Tāpat arī balstvakcināciju neesot iespējams veikt vispār vai arī to ir bijis iespējams veikt tikai ar “Janssen” vakcīnu.

Šajā sakarā tiesībsargs 2022.gada 10.janvārī lūdza Ieslodzījuma vietu pārvaldei sniegt atbildes uz vairākiem jautājumiem (vēstule reģistrēta 10.01.2022. ar Nr.1-5/4), kā arī 2022.gada 4.aprīlī tiesībsargs informācijas precizēšanai atkārtoti vērsās Rīgas Centrālcietumā (vēstule 04.04.2022. ar Nr.1-5/64).

No 2022.gada 9.februārī saņemtās Latvijas Cietumu slimnīcas atbildes Nr.N-6-2022-00786 ir secināms, ka visās ieslodzījuma vietās esot pieejamas “Pfizer-BioNTech”, “Moderna” un “Janssen” vakcīnas. Ieslodzītie vēlamajai vakcīnai varot pieteikties, pamatojoties uz rakstisku iesniegumu. Rīgas Centrālcietumā, saņemot ieslodzīto iesniegumus par vēlmi vakcinēties ar “Janssen” vakcīnu, vakcinācija tiek veikta 1 nedēļas laikā, bet ar pārējo ražotāju (“Pfizer”, “Moderna”) vakcīnām – trīs nedēļu laikā. Gaidīšanas laiks esot saistīts ar devu skaitu flakonos un racionālu to izlietojumu, atvērts flakons esot izlietojams dažu stundu laikā atbilstoši katras vakcīnas zāļu aprakstam. Tādējādi vakcinācija tiek veikta, kad tiek nokomplektēta grupa atbilstoši devu daudzumam vakcīnas flakonā, ko ir izvēlēties ieslodzītais. Balstvakcinācija ieslodzījuma

vietās esot pieejama kopš 2021.gada oktobra mēneša, atsevišķās ieslodzījuma vietās no 2021.gada novembra. Ieslodzītajiem esot iespēja izvēlēties vakcīnu, izņemot gadījumus, kad ieslodzīto izteiktā vēlme ir pretrunā ar valsts pieņemtajām vadlīnijām un rekomendācijām.

Savukārt, atbilstoši Rīgas Centrālcietuma 2022.gada 4.aprīļa atbildei Nr.1-5/64, vakcināciju ar ieslodzītās personas izvēlēto Covid-19 vakcīnu esot iespējams veikt 2-4 nedēļu laikā. Pamatojums, šādam gaidīšanas laikam tāpat ir norādīta nepieciešamība izlietot vakcīnas flakonu bez pārpalikuma, jo esot nepieciešams atbilstošs vakcinējamo personu skaits, pat vairāk kā flakonā paredzētās devas, jo nereti ieslodzītie atsakoties no vakcinācijas dienā, kad veicama pieteikušos personu vakcinācija. Atbilstoši minētajai atbildei Rīgas Centrālcietumam visu trīs ražotāju Covid-19 vakcīnas esot pieejamas no 2021.gada decembra. "Pfizer" vakcīna pirmo reizi esot tikusi izmantota 2021.gada 23.decembrī, "Moderna" vakcīna – 2021.gada 29.decembrī. Laika posmā no 2021.gada novembra līdz 2022.gada 1.aprīlim Rīgas Centrālcietumā esot nodrošināta vakcinācija, tostarp balstvakcinācija, 276 ieslodzītajiem (ar "Janssen" vakcīnu – 196, ar "Moderna" vakcīnu – 54, ar "Pfizer" vakcīnu – 26). Informācijas precizēšanai, 2022.gada 3.jūnijā Tiesībsarga biroja darbinieki apmeklēja Rīgas Centrālcietumu un tikās ar Medicīnas daļas vadītāju. Papildus tika iegūta informācija, ka vizītes dienā esot pieejamas tikai "Janssen" vakcīnas. Tika norādīts, ka citas vakcīnas tiks pasūtītas, kad tiks saņemti vismaz 10 ieslodzīto iesniegumi ar vēlmi vakcinēties ar "Pfizer" vai "Moderna" vakcīnām. Uz jautājumu, cik šobrīd ir saņemti šādi iesniegumi, tika saņemta nekonkrēta atbilde, proti, tie ir daži, tomēr precīzs skaitlis netika nosaukts. Tāpat arī šos iesniegumus vizītes laikā Medicīnas daļas vadītājs uzrādīt nevarēja, arī informācija par to, cik seni ir šie iesniegumi netika saņemta. Līdz ar to, ir pamats secināt, ka, ieslodzītais rakstiskā formā izsakot vēlmi vakcinēties ar "Pfizer" un "Moderna" vakcīnām, iespēju vakcinēties gaidīs ilgāk kā atbildēs norādīto laiku 2-4 nedēļas, proti, līdz brīdim, kad tiks saņemts nepieciešamais skaits ieslodzīto iesniegumu ar vēlmi vakcinēties ar "Pfizer" vai "Moderna" vakcīnām. Vienlaikus tika saņemta informācija, ka balstvakcinācijai līdz 2021.gada nogalei tikušas izmantotas Janssen potes, savukārt, personas, kurām ir uzsākta vakcinācija ar "Pfizer un "Moderna" vakcīnām, vakcinācijas pabeigšana ir tikusi nodrošināta Latvijas Cietumu slimnīcā.

Satversmes 111.pants garantē ikvienam iedzīvotājam tiesības uz veselības aizsardzību un medicīniskās palīdzības minimuma saņemšanu. Uz ieslodzītajām personām ir attiecināmas visas Satversmē noteiktās cilvēka pamattiesības, ciktāl tās nav ierobežotas un ir savienojamas ar soda izciešanas mērķi un ieslodzījuma režīmu. Līdz ar to arī personām ieslodzījuma vietās ir tiesības vienlīdzīgi kā pārējiem sabiedrības locekļiem saņemt kā sākotnējo vakcināciju pret Covid-19 infekciju, tā arī balstvakcināciju, kā arī tiesības izvēlēties vēlamo vakcīnas ražotāju un saņemt to pēc iespējas ātrākā laikā.

Pamatojoties uz iegūto informāciju, secināms, ka vakcinācija Rīgas Centrālcietumā ar visu trīs ražotāju vakcīnām ir tikusi uzsākta 2021.gada decembra beigās, līdz ar to ieslodzītajiem līdz minētajam laikam ir bijusi liegta iespēja izvēlēties pirmreizējai vakcinācijai un balstvakcinācijai sev vēlamā ražotāja vakcīnu, izņemot personas, kurām

vakcinācijas process ir ticis uzsākts ar “Pfizer” un “Moderna” potēm un tā pabeigšana ir tikusi nodrošināta Latvijas Cietumu slimnīcā. Tāpat ir secināms, ka arī 2022. gada sākumā līdz brīdim, kad Tiesībsarga biroja darbinieki apmeklēja Rīgas Centrālcietumu, lai arī pastāv iespēja pieteikties vakcinācijai ar “Pfizer” un “Moderna” vakcīnām, tomēr faktiski iespēja saņemt izvēlēto vakcīnu saprātīgā laikā ir liegta. Ir saprotams, ka ir nepieciešams saņemt noteiktu skaitu iesniegumu ar vēlmi vakcinēties ar “Pfizer” un “Moderna” vakcīnām, lai izlietotu vakcīnas flakonu bez pārpalikumiem, tomēr nav pieļaujams, ka ieslodzītajiem nākas ilgstoši gaidīt, iespējams pat mēnešus, lai tiktu savākts noteikts iesniegumu skaits un laiks, kas nepieciešams vakcīnas pasūtīšanai un saņemšanai. Tāpat nav pieļaujams, ka ieslodzītajam, kurš rakstveidā ir izteicis vēlēšanos veikt vakcināciju/balstvakcināciju ar konkrēta ražotāja vakcīnu, vispār tiek liegta iespēja vakcinēties tā iemesla dēļ, ka medicīnas daļā nav saņemts noteikts skaits iesniegumu un iespējams tas netiks saņemts, lai pasūtītu vakcīnas. Ņemot vērā minēto, aicinu veikt darbības, lai efektīvizētu un padarītu vakcinācijas procesu Rīgas Centrālcietumā ātrāku. Proti, veikt proaktīvas darbības, apzinot ieslodzītos, kuri vēlas saņemt “Pfizer” vai “Moderna” vakcīnas gan pirmreizējai vakcinācijai, gan balstvakcinācijai, tādējādi veicinot šī procesa ātrāku virzību, bet ne gaidīt brīdi, kad tiks savākts nepieciešamais iesniegumu skaits vakcīnu pasūtīšanai. Situācijās, kad nav iespējams nodrošināt vakcināciju vai nodrošināt to savlaicīgi ar ieslodzītā izvēlēto ražotāja vakcīnu ieslodzījuma vietā dēļ tā, ka nav savākts pietiekams vakcinēties gribētāju skaits ar konkrētu vakcīnu, ir meklējami citi risinājumi, piemēram, sadarbība ar medicīnas iestādēm ārpus ieslodzījuma vietas vai vakcinācijas nodrošināšana Latvijas Cietumu slimnīcā.

Vakcinācijas procesa ātrai un veiksmīgai norisei ieslodzījuma vietās ir būtiska loma Covid-19 infekcijas izplatības mazināšanai ieslodzījuma vietās, kā arī personu veselības aizsardzībā. Turklāt atbilstoši masu saziņas līdzekļos publicētajai informācijai, Covid-19 infekcijas izplatība strauji pieaug, līdz ar to aicinu steidzami risināt jautājumu par vakcinācijas procesa efektivitāti un iespēju, katram ieslodzītajam saņemt izvēlēto vakcīnu pēc iespējas ātrākā laikā, līdzīgi kā ikvienam sabiedrības loceklim.

Ar cieņu
tiesībsarga pilnvarojumā
Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas vadītāja

Ineta Piļāne

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu